

JOK-BLADET

1 - 2005

Text/innehåll där ej annat anges:
Olle Bernard (2005.04.15)
E-mail: o.bernard@telia.com
JOKs hemsida: jok.hemsida.net

JÄRVAFÄLTETS NATURRESERVAT POPULÄRT

Under 2004 genomförde Länsstyrelsen med hjälp av SCB en enkät gällande länets naturområden.

Resultatet visade att nio av tio stockholmare är intresserade av att vistas i skog och mark och att ca 80 % av de som svarat på enkäten dessutom hade besökt ett större naturområde under år 2004. Framför allt var det naturreservaten och nationalstadsparken som lockade till sig stort antal besökare.

I enkäten framgick det att majoriteten inte hade något att invända mot skötseln av länets naturreservat, men många stördes dock av nedskräpningen.

Var tredje naturreservatsbesökare stördes dessutom av lösspringande hundar. Denna störning skall egentligen inte behöva drabba reservatsbesökare och reservatens fauna, eftersom det gäller generellt/konstant kopplingstvång på hundar i naturreservaten.

I samband med att enkäten presenterades, redovisades även en tabell över vilka naturreservat i Stockholms län som besökts oftast under 2004.

Då visade det sig att **Järva fältets naturreservat** placerade sig **på en mycket hedrande fjärde plats**, endast "besekrat" av Nationalstadsparken, Tyresta nationalpark och Nackareservatet.

I Stockholms län finns i dag över 200 naturreservat, 2 nationalparker och 1 nationalstadspark och att belägga en fjärde plats i konkurrens med så många erkänt fina naturområden bevisar än en gång hur populärt, välbesökt och nödvändigt Järva fältets naturreservat är.

Resultatet av Länsstyrelsens enkät kom inte som någon överraskning för oss JOKare eftersom vi ju alltid vetat att Järva fältet erbjuder en fantastisk storstadnära natur till alla, inte bara till fågelvänner.

Eftersom folkmängden konstant ökar i områdena nära Järva fältets naturreservat, skall man givetvis förvänta sig ökat antal reservatsbesökare.

Att människor söker sig ut i naturen är självklart mycket positivt och för att bli klara av det förväntat ökade besöksstrycket i naturreservatet måste ansvariga kommuner ta sitt ansvar.

Med detta hoppas man att kommunerna inser att mer resurser måste tillföras naturreservaten för skötsel, information m m.

Om detta sker finns väl ändå en förhoppning att reservatens naturvärden kan bevaras och att dessa även i framtiden kommer att utgöra populära utflyktsmål också för oss fågelintresserade.

I detta JOK-blad ingår JOKs program för hösten 2005, se sidorna 17-18. Några medlemmar erhåller dessutom en **påminnelse** om att du ännu inte betalat in **JOKs medlemsavgift** för år 2005.

Fågelskådningens dag den 8/5, se sida 9 samt JOKs vårprogram 2005.

ÅRSMÖTET 2005

JOKs ekonomi

Kassaredovisningen visade att JOKs klubbkassa är i stabilt god form.

Styrelse för år 2005

Aktuella för omval var **Clas Cronlund**, **Stig Holmstedt**, **Göran Lettstrand**, **Bengt Sundberg** och **Johan Wallin**. **Göran** hade undanbett sig omval och avtackades för 30 års trogen tjänst som kassör.

Omval på 2 år:

Clas Cronlund,
Stig Holmstedt (ordförande),
Bengt Sundberg och **Johan Wallin**.

Nyval på 2 år:

Björn Wester (kassör).

Övriga styrelsemedlemmar är **Olle Bernard**, **Tommy Eriksson**, **Anders Lindberg** och **Lena Radler**.

Valberedningen: **Roland Jarvad** - sammankallande (omval), **Svante Söderholm** (omval) och **Mats Weiland** (nyval).

Till revisorer valde årsmötet **Lars Imby** (omval) och **Percy Fredriksson** (nyval).
Till revisorssuppleanter valde mötet **Mikael Bouveng** (omval) och **Kjell Bergman** (nyval).

Medlemsavgift för år 2006:

Styrelsen föreslog att medlemsavgiften för år 2006 skall vara 50 kr.

Årsmötet godkände detta förslag, vilket innebär att JOK lyckats behålla medlemsavgiften på samma "låga" nivå sedan 1991.

Verksamhetsberättelse för år 2004.

(OBS! Extremt förkortad version)

Medlemsantal: 396 st vid slutet av år 2004, vilket innebär en fortsatt ökning av antalet medlemmar.

JOK-blad inkl. program:

3 nummer med totalt 74 textsidor.

Information om JOK, fågelobservationer m m har gjorts via en mycket välbesökt hemsida med ca 35 000 besök under år 2004.

Fågelobsar har liksom tidigare presenterats på anslagstavlor vid Säby och Väsby gård och vid 30-meterskärret.

Fågelrapport för år 2004, **Miniförteckning** samt **Medlemsmatrikel** skickades till medlemmarna.

Möteskvällar: 4 st

(Totalt antal deltagare 192 st).

Exkursioner på Järvafältet (8 st), andra delar av landet (9 st) samt utlandsresor (2 st - Irland och Varanger m m).

JOK medverkade som vanligt vid "**Fågelskådningens dag**" (Antal deltagare ca 65 st).

Naturvårdsarbeten genomfördes i form av vass- och slyröjning (Säby strandäng), reglering av Igelbäckens dämme samt fågelmatning söder om Säbysjön.

JOK assisterade Järfälla kommuns viltvårdare i samband med **minkfångst**.

Holkuppsättning: Totalt sattes ca 80 st småfågelholkar upp på norra Järva. Holkarna tillhandahölls av Järfälla och Sollentuna kommun.

Även under år 2004 hade JOK fortlöpande **kontakter med aktuella kommuner** gällande naturvårds- och fågelskyddsfrågor.

JOK svarade på en **remiss** från Järfälla kommun angående skapandet av "Igelbäckens naturreservat i Järfälla".

JOK medverkade tillsammans med Naturskyddsföreningen i Stockholms län, Naturskyddsföreningen i Järfälla och Föreningen Rädde Järvafältet i ett **upprop under rubriken "Upphäv inte strandskyddet vid Säbysjön och tillåt inte bebyggelse vid naturreservatets gräns"**.

JOK stod som vanligt för huvuddelen av årets **inventeringsarbeten m m vid Nedre Dalälven**.

INNEKVÄLLAR VÅREN 2005

1/2- Årsmöte. Rariteter i Sverige visades av Peter Bergman. Antal deltagare: 54 st

1/3- Galapagos m m presenterades av Lasse Imby. Antal deltagare: 51 st

FÅGELRAPPORT 2004

Fågelrapporten, som bifogas detta JOK-blad beskriver genom den omfattande rapporteringen mycket väl fågelfaunan på norra Järvafältet. Rapporten är som vanligt uppbyggd på alla de observationer som JOKarna i stor mängd redovisat hos "Svalan", alternativt nått undertecknad på annat sätt.

Bland de mera anmärkningsvärda från år 2004 kan nämnas den **vita stork** som rastade vid Väsby sjöäng, att det föddes totalt **37 st smådoppingungar** i Ravalen och Säbysjön, den **unika mängd med dvärgmåsar** som sträckte/

rastade i området, en stabilt **tutande rördrom** vid Säbysjön som kanske t o m häckade där. Det som kanske glädde de något äldre JOK-arna allra mest var nog att **svarthakedopping (JOKs egen dopping) åter häckade på norra Järvafältet**- 1 par fick 2 ungar i Ravalen.

Totalt observerades **186 arter** på norra Järvafältet. Resultatet är det 3:e bästa.

Ännu artrikare var år 2001 då 187 arter sågs och framför allt rekordåret 2000 då 192 arter upptäcktes på norra Järvafältet.

JOK - MÅNADENS FÖRENING

Under april visade JOK, utvald till "Månadens förening", upp sig via en skärmutställning på Jakobsbergs bibliotek. Här presenterades bl a JOKs verksamhet, fåglarna på norra Järvafältet samt lämpliga fågellokaler och obsplatser i området.

Förhoppningsvis kan vi genom utställningen sprida information om den mycket goda fågelfauna som finns på Järvafältet samt naturligtvis också om JOKs stora aktivitet i området.

För dig som eventuellt missade utställning i Jakobsberg finns en ny chans då hela utställningen under maj månad kan avnjutas på Sollentuna bibliotek.

JOKs skärmutställning har iordningställt av Lars Friberg, Clas Cronlund och Olle Bernard.

PS: Det ryktas att publiktrycket blev så stort hos biblioteket, så att man starkt funderade på förlängt öppethållande under tiden för JOKs skärmutställning.

JOKs ROVFÅGELSINVENTERING

Under år 2005 försöker JOK, som tidigare beskrivits, genomföra en rovfågelsinventering på Järvafältet.

Om du upptäcker häckningar eller indicier på häckning i form av t ex spelflykt, bobygge eller

födortransport är det därför värdefullt om du rapporterar detta till Tommy Eriksson (hem 760 77 15, mobil 070 631 89 90) eller till någon annan i JOKs styrelse.

PS: Även ugglehäckningar är av intresse.

ÄNNU FLER NYA MEDLEMMAR HÄLSAS VARMT VÄLKOMNA TILL JOK

★ Ann Axelsson, Stockholm
★ Bernt-Olof Carlsson, Sollentuna
★ Hanna Franzén, Kalmar
★ Magnus Hägg, Stockholm
★ Sara Janbrink, Järfälla
★ Jan Jegreus, Upplands Väsby
★ Margareta Jegreus, Upplands Väsby
★ Tommy Karlsson, Kista
★ Stig Koinberg, Sundbyberg
★ Ove Larsson, Bromma
★ Bo Lekvall, Järfälla
★ Carina Lindblad, Järfälla
★ Kalle Lindeborg, Vallentuna

Ivan Lodegård Sjögren, Stockholm
Solveig Lundh, Vällingby
Hartwig Lundh, Vällingby
Niklas Nilsson, Upplands Väsby
Erik Norling, Vallentuna
Jacob Rudhe, Hässelby
Örjan Sjögren, Stockholm
Marianne Sunnerstig, Sollentuna
Lasse Sunnerstig, Sollentuna
Gustav Svahn, Järfälla
Thomas Wester, Täby
Agnes Zakrisson, Järfälla
Jörgen Zakrisson, Järfälla

**JOK:s
SVART-
HAKE-
DOP-
PING,**
i form av
klisterdekal,
kan köpas av
Olle Bernard,
Roland Jar-
vad, Mats
Weiland och
Bengt Sund-
berg.
Pris: 10 kr/st

FORTSATT RESTAURERING AV 30-METERSKÄRRET

Efter några års vila återupptog Järfälla kommun under den gångna vintern restaureringen av 30-meterskärret, vilken utförs enligt den skötselplan som upprättades och godkändes av Länsstyrelsen år 1996. Målsättning är att restaurera/återskapa 30-meterskärret till den öppna våtmark som fanns här fram till 1960-talet.

Enligt skötselplanen bevaras träddungar på den lilla höjden i norra delen av kärret, d v s närmast Sjögärdet, samt nära Igelbäckens dämme. Dessutom har mindre dungar av låg och tät växtlighet sparats i våtmarken för att bli gynna områdets vattenfauna. Denna åtgärd har genomförts i samarbete med JOKaren Stefan Lundberg som är expert på vattenfaunan och verksam på Naturhistoriska Riksmuseet.

Arbetet i 30-meterskärret genomfördes av Järfälla kommun i egen regi på ett effektivt och kraftfullt sätt under februari samt mars månads inledning.

Under arbetsperioden var vädret till all lycka gynnsamt, d v s tillräckligt kallt så att våtmarken blev tämligen hårt frusen och därmed hyfsat framkomlig för såväl arbetare som lastmaskin.

JOK har genom undertecknad framfört en eloge till aktuell personal hos Järfälla kommun för att restaureringen av 30-meterskärret återupptogs. "Gubbarna" med motorsågarna är värda ett alldeles särskilt tack för att dessa, som inte är några ackordsarbetare, uppvisade både gnista och yrkeskunnighet i kampen mot det ibland, som det kunde upplevas, helt ogenomträngliga slyet. "Gubbarna" informerades under arbetets gång om värdet och målsättningen med deras naturvårdsarbete och kanske motiverade detta, åtminstone till en liten del, "gubbarna" till den utomordentliga arbetsprestation som utförts.

Att hela den resterande delen, av det otroligt tät slyvuxna 30-meterskärret, skulle hinna avverkas under den gångna vintern, hade åtminstone inte undertecknad den allra minsta förhoppning på. Desto trevligare är det då att kunna konstatera att detta kunde genomföras.

Under kommande höst och vinter tvingas nog kommunen att manuellt hålla efter den mängd av sly som förväntas slå upp efter en så omfattande röjning som genomförts. En stark förhoppning är dock att områdets highlandcattlekor kommer att beta bort den största mängden av det uppväxande slyet.

Eventuellt kommer antalet dungar i kärret och storleken på dessa att justeras kommande vinter.

Med ett färdigrestaurerat, d v s öppet 30-meterskärr, kommer vi förhoppningsvis kunna erbjuda flera av de fåglar som numera provianterar och rastar på Barkarbyfältet tillräckligt intressanta ytor för att även i framtiden få behålla dessa i området. De restaurerade ytorna kompenserar i så fall de öppna ytor som vi tvingas få se gå förlorade, då Barkarbyfältet börjar bebyggas.

Någon oroas kanske för att de fåglar som trivdes i det tidigare igenvuxna 30-meterskärret numera förlorat sin favoritbiotop, men dessa fåglar kommer förmodligen söka sig till de igenvuxna kärr och våtmarker som finns i 30-meterskärrs närhet, t ex i Djupandalen och Barsellpasset. Dessutom finns tillgång till en rejält stor och kraftigt igenvuxen våtmark utefter Tånglötsbäcken, det s k Tånglötskärret, beläget vid nordvästra delen av Säbysjön.

Säbysjöns strandskogar erbjuder också rikligt av den biotop som försvann då 30-meterskärret återskapades.

Generellt är ytan av de våtmarker som restaureras och underhålls i vårt land så otroligt liten i jämförelse med storleken på de ytor som vi numera tvingas se växa igen. De ytor våtmark som bevaras och underhålls är sannolikt knappast mätbara i jämförelse med all areal som växer igen.

Att restaurera och underhålla våtmarker kostar tyvärr pengar, vilket naturligtvis kraftigt påverkar mängden och arealen av de för många arter så otroligt viktiga våtmarkerna.

Förlusten av stora ytor våtmarker innebär självklart en tydlig förändring av bl a fågelfaunans sammansättning och de fåglar som kräver denna biotop minskar konstant.

Därför är det synnerligen positivt att få uppleva hur kommunerna på Järvafältet, och inte bara de på fältets norra del, numera är medvetna om våtmarkernas stora betydelse för artrikedomen.

Inom alla (förhoppningsvis) aktuella kommuner på Järvafältet planerar och arbetar man på olika sätt för att restaurera och underhålla våtmarker. Allt fler kommuner inser också möjligheterna till att nyttja våtmarker som naturliga reningsverk.

Framtiden för Järvafältets våtmarker ser därmed riktigt ljus ut.

SÄBY STRANDÄNG - VASSRÖJNINGEN den 5/2

JOKs traditionella vassröjning genomfördes med 35-40 deltagare den 5/2. Trots trist gråväder, med några plusgrader, gick arbetet snabbt och dessutom klarade vi oss till all lycka från några mera omfattande vinterbad. Endast några få och lättare genomtramp som egentligen bara ytterligare förhöjde den redan glada och trivsamma stämningen vid strandängen.

Ett rejält stort område vassröjdes och resultatet blev som vanligt av allra yppersta JOK-klass. Förutsättningarna till att bevara lokalens fina fågelfauna även denna häckningssäsong är därmed mycket goda.

Med den stora uppslutningen lyckas vi på bara några timmar presentera ett fantastiskt bra resultat.

JOKs insats redovisades som vanligt för Järfälla kommun och vårt arbete med strandängen kan förhoppningsvis fortsätta att inspirera kommunen till framtida satsningar på lokalen.

Det är förmodligen åtskilliga fågelföreningar som är både avundsjuka och förundrade över den goda uppslutning som JOK gång på gång kan visa upp vid naturvårdsinsatser som t ex den vid Säby strandäng.

Det är kanske till att ta i för mycket om man påstår att JOK är unikt i detta sammanhang, men man vågar nog åtminstone påstå, att vi är "ganska så bra" i alla fall.

Ett **stort tack** till alla er som medverkade vid lördagens insats, och naturligtvis ett lika stort tack till de av er som hade möjlighet att medverka vid de arbetsdagar som genomförts utanför lördagens stora övning.

Värdefulla bidrag till att vassröjardagen blev så framgångsrik utfördes av **Anders Lindberg** som ordnade all förtäring, **Tommy Eriksson** som hjälpte undertecknad med att fixa fram alla verktyg samt till **Tommy Carlsson** som ivrigt bidrog vid förberedande vassröjningar och dessutom hjälpte till med att undersöka och bedöma isläget inför den stora röjardagen.

Extra trevligt var det också att se representanter från **JOKs ungdomssektion** svinga liarna så att "gubbarna" fick problem med att hinna hoppa undan.

Än en gång ett stort tack till alla som bidrog till att som vanligt göra JOKs vassröjningsdag till en härlig manifestation vilket ledde till ett suveränt bra resultat.

BARKARBYFÄLTETS FRAMTID

I december 2004 beslöt Järfälla kommun att anta ett förslag till en framtidsvision för kommunen med sikte på år 2015. I denna vision, som enligt uppgift alla politiska partier i princip ställer sig bakom, ingår bl a **utbyggnaden av Barkarbyfältet**.

För att påskynda Barkarbyfältets utbyggnad beslutades redan i slutet av 2004 om att göra en fördjupad översiktsplan för området. Detta beslut presenteras som ett av de strategiskt viktigaste, som Järfälla kommun fattat på längre tid.

Den fördjupade översiktsplanen, som skall vara färdigställd under år 2005, kommer att omfatta den nya "Barkarbystaden", vilken enligt kommunens visionen skall innehålla bostäder, företag, högskoleutbildningar samt rekreation på Barkarbyfältet.

Järfälla kommuns målsättning är att man, med den fördjupade översiktsplanen som underlag, så snart som möjligt skall komma igång med en bred utbyggnad på Barkarbyfältet.

Flottiljområdet

Byggstarten i Flottiljområdet (Etapp 1) är nu planerad ske i januari 2006. Då startar man med att bygga villor, radhus och kedjehus på "Norra kullen", som är belägen mellan IKEA och pistolskytteklubbens område.

Eftersom den nya byggnationen kommer att bryta mot gällande strandskydd för Säbysjön, genomförde JOK, SNF i Jakobsberg och i Stockholm samt Föreningen Rädda Järva ett upprop till Järfälla kommuns samtliga politiker. Tyvärr lyckades vi bara påverka två partier (Miljöpartiet och Centern) till att verka för att strandskyddet skulle bevaras.

Efter att den norra kullen bebyggts fortsätter utbyggnaden i riktning söderut tills man når ut något tiotal meter på själva flygfältet. Byggstarten för den sydligaste delen av Etapp 1 skall inte påbörjas förrän tidigast hösten 2007.

Mellan Outlet och vandrarhemmat "Majorskan" pågår redan byggandet av fyra affärsbyggnader.

RAVALEN OCH VIBY VINTERNS HOT SPOT PÅ NORRA JÄRVA

Under vintern 2004-05 utgjorde Ravalen och Viby en verklig hot spot för såväl fåglar som fågelintresserade. Skådare från inte bara Stockholmsområdet, med information om den goda fågelrikedomen från bl a JOKs hemsida och rapportsystemet "Svalan", valde att besöka Ravalen och Viby och för att se de intressanta arter som övervintrade här.

Orsaken till att så många arter och individer övervintrade i detta område var naturligtvis flera. Bland dessa kan nämnas en oerhört flitig fågelmatning i Vibys bostadsområden och utan denna insats hade fågelrikedomen varit avsevärt mindre.

En annan viktig förutsättning för att så många fåglar trivs här är tillgången på de skydds-, rast- och övernattningsområden som t ex finns i Ravalens täta strandskogsområden.

Ett starkt bidrag till den intressanta fågelfaunan i området är också tillgången på öppet vatten vid Ravalens utlopp. Förutom möjligheterna till att släcka törsten, erbjuder det öppna vattnet goda möjligheter till födosök för flera av de arter som övervintrade här.

En sammanställning över de intressantaste arterna vid Ravalen och Viby vintern 2004-05:

Vattenrall

För tredje vintern i rad övervintrade en vattenrall nära Ravalens utlopp. Denna vattenrall har genom åren blivit en riktig publikmagnet och många är de skådare som beskådat rallen.

Arten är normalt inte så särskilt lätt att kunna få se, men här har det dock ofta gott hyfsat bra, även om det ibland krävs en hel del tålamod. Sannolikt är det samma individ som övervintrade i samtliga tre tillfällen vid norra Ravalen.

Ringduva

Vid norra Ravalen och Viby sågs under januari-februari som mest 3 st övervintrande ringduvor.

Gärdsmyg

Vid Ravalen övervintrande minst 5 st gärdsmygar, kanske t o m några fler. Gärdsmygarna sågs främst vid norra delen och södra delen av sjön. Efter flera för arten dåliga år tycks gärdsmygarna åter bli vanligare på Järvafältet, något som det ökande antalet övervintrare också styrker.

Rödhake

Vid Ravalens utlopp sågs ofta 2 st övervintrande rödhakar.

Skäggmes

Från mitten av februari var 3-4 st skäggmesar stationära i vassen vid södra delen av Ravalen. Arten har sedan den anlände till Järvafältet (1988) varit en sällsynt övervintrare i området.

Bofink

Några få bofinkar (1-2 ex.) var flitiga besökare vid fågelmatningar i Viby.

Bergfink

En bergfink uppträdde relativt stationärt vid en fågelmatning norr om Ravalen. Några få observationer av bergfink gjordes även vid andra fågelmatningar i Viby.

Snösiska

Under främst januari sågs några få snösiskor vid fågelmatningar i Viby.

Stenknäck

Området utefter Vibyån, alldeles norr om Vibyvägen, har under flera år utgjort en pålitlig lokal för att få se övervintrande stenknäckar. Vintern 2004-05 blev inget undantag och det största rapporterade antalet stenknäckar för området blev i år 26 st.

Sävspurv

Arten är en mycket sällsynt övervintrare i vårt område och därför blev glädjen extra stor när 2 st övervintrande sävsparvar upptäcktes vid västra Ravalen den 23/1. Några dagar senare fanns 4 st sävsparvar på lokalen och så småningom växte sävsparvsgruppen till 7 st individer. Klart överraskande och något liknande, med så många övervintrande sävsparvar, har nog aldrig tidigare upplevts på Järvafältet.

JOK-LARM

Det finns fortfarande möjlighet att ansluta sig till det s k JOK-larmet. Genom att vara uppkopplad till detta, via din mobiltelefon, får du kännedom om de för området rara fåglar som upptäcks på norra Järvafältet.

Årets hittills hetaste larm gäller den försärla

som under några timmar rastade vid Väsby gård.

Vill du veta mer om JOK-larm, och kanske ansluta dig till detta, bör du kontakta **Johan Wallin** på telefon 08-793 94 54, eller via e-mail: johan.wallin@bredband.net

Fågelmatningen söder om Säbysjön

Den gångna vinterns fågelmatning söder om Säbysjön genomfördes av JOK för 12:e året och även denna vinter fungerade allt på bästa sätt. Egentligen bättre än någonsin eftersom det "frivilliga" stödet vid matningen var märkbart mer omfattande än tidigare. Mycket trevligt. Förutom JOKs "officiella" matning med solrosfrön och talg bjöds småfåglarna på mängder av bröd, nötter, äpplen, talgstycken och talgbollar, pepparkaksdeg m m. JOK inhandlade denna vinter flera säckar med solrosfrö än tidigare, vilket bör betyda att vi matat fler fåglar jämfört med tidigare vintrar.

Ett stort tack överlämnas till alla medlemmar som generöst bidragit till att vår fågelmatning erbjudit fåglarna viktig vinterföda och reservatsbesökarna på utomordentliga möjligheter till att studera fåglar på näravstånd.

JOK informerade även denna vinter med en skylt om att det var vi som stod för matningen vid södra Säbysjön och förhoppningsvis erhåller JOK lite god PR för denna aktivitet.

Slyröjning i Sollentuna

Även denna vinter vass- och slyröjdes Bögs våtmark på de ytor som inte betats tillräckligt hårt av hästar.

Målsättningen är att bevara området som en öppen våtmark tillgänglig för de fågelarter som kräver denna sorts biotop.

Vid Ravalens sydvästra del vass- och slyröjdes i likhet med tidigare vintrar en yta på och utanför den befintliga strandängen.

Målsättningen är att underhålla strandängen så att denna inte växer igen samt att genom vassröjningen bevara strandängens kontakt med sjöns öppna vattenyta.

Väsby sjöäng

Under våren genomfördes ett mer omfattande restaureringsarbete i sjöängen än på flera år. Då schaktades framför allt åtskilliga stora tuvor bort i sjöängens strandzon (västra sidan). Med de uppgrävda massorna skapades uddar och bankar. Därigenom erhålls en förlängd strandsträcka, vilket kan vara till glädje för t ex vadare.

Vid grävningsarbetet utökades också arealen klarvattenytor och förhoppningsvis resulterar detta i att större areal öppen vattenyta kan bibehållas under sommaren.

Nya fågelholkar

Sollentuna kommun

Den 15/3 satte JOK upp 45 st småfågelholkar i skogspartiet nordväst om Väsby gård samt i trädgångarna söder om Bögs gård. Samtliga holkar tillhandahölls av Sollentuna kommun.

Järfälla kommun

Totalt sattes 24 st starholkar upp. Flertalet av dessa i kohagen söder om 30-metersparkeringen. Några av starholkarna placerades nära obsplatsen vid Säby strandäng. Samtliga holkar erhöles från Järfälla kommun.

Tornfalksholkar

Efter att det för första gången på åtskilliga år saknades tornfalkshäckning inne på flygfältet försöker vi nu, genom att sätta upp nya holkar, få arten att så snabbt som möjligt återvända hit. Häckningar under år 2004 konstaterades dock i holkar vid Hjulstakorset och nära Hästa gård.

Inne på Barkarby flygfält sattes under mars 2 st tornfalksholkar, **förtjänstfullt tillverkade av Johnny Sävström**, upp.

Ytterligare en tornfalksholk, som vi erhöles från Järfälla kommun, sattes upp alldeles söder om flygfält.

Ett stort tack till alla som medverkade vid holkuppsättningarna.

Boplats för mindre strandpipare

För att försöka bistå de mindre strandpipare (2 -3 par), som under flera år vistats på Säby strandäng under häckningstid, med en lämplig häckningsbiotop har Järfälla kommun på anmodan av JOK transporterat ut några lass med sand till Säby strandäng.

Den utlagda sanden, en yta på ca 80 m², är av samma kvalitet som nyttjades då man för ca fem år sedan fyllde igen flera stora diken ute på strandängen.

TVå par mindre strandpipare valde efter dikesfyllningen att häcka i den utlagda sanden. Det ena paret, det som fick sina ungar flygga, valde att häcka alldeles nedanför den stora laden.

Idag är dessa sandytor nästan helt övervuxna och så särskilt mycket sandyta, lämplig för strandpiparhäckning, kvarstår tyvärr ej.

De sandlass som nu tillförts strandängen har planerats ut på den "gamla" häckningsplatsen nedanför den stora laden.

Nu återstår bara att vänta och se om de mindre strandpiparna accepterar vårt tomterbudande.

Nya boplattformar i södra Säbysjön

För ungefär 15 år sedan lade Järfälla kommun ut cirka 5 st boplattformar i södra delen av Säbysjön. Ändamålet med detta var främst att försöka rädda kvar den skrattnåskoloni som vid den tiden höll på att lämna Säbysjön. Några få skrattnåspar valde att under ett par säsonger häcka på boplattformarna, men så småningom lämnade ändå skrattnåsarna lokalen. Därefter nyttjades plattformarna i huvudsak som viloplats av flera arter.

Under år 2004 försvann den sista av dessa plattformar för gott p g a föråldring.

För att ersätta dessa tillverkade Järfälla kommun, på JOKs beställning, tre nya s k fågelplattformar, vilka lades ut i södra delen av Säbysjön den 12/4, alldeles efter att isen lämnat sjön. De nya boplattformarna har måtten 1,20 x 1,20 meter (2 st) och 1,80 x 1,20 meter (1 st).

En av målsättningarna med boplattformarna är att få Järvafältets internationellt mest värdefulla art, silltrut av rasen *Larus fuscus fuscus*, att häcka på någon av dessa. Denna ras av silltrut ("Östersjörasen") bedöms av Naturvårdsverket i sin s k "Rödlista" vara starkt hotad.

I Säbysjön gjorde ett silltrutspar häckningsförsök på de gamla boplattformarna under åren 2000 och 2001. Vid båda tillfällena observerades ungar på plattformarna, men dessa nådde tyvärr aldrig flygg ålder. Silltrutspar försökte även häcka på samma plattform i Säbysjön under år 2002. Häckningsförsöket avbröts dock.

Vid södra delen av Ravalen häckade ett silltrutspar framgångsrikt år 2003 på en av Sollentuna kommun utlagd boplattform.

Även fisktärnor, som är en mycket sällsynt häckare på norra Järvafältet, häckar ibland på denna typ av konstgjorda öar. Detta skedde i Ravalen år 2000.

En viss "risk" finns förstås att kanadagäss lägger beslag på de nya öarna, vilket av någon kan upplevas som en ganska dålig belöning på nedlagt arbete. Men sådan är naturen - vi kan tyvärr inte styra allt och tur är väl detta.

PRESS-EXTRA:

Bara någon timme efter att de nya plattformarna kommit på plats i södra Säbysjön intog ett silltrutspar den av plattformarna som placerats utanför skrattnåskolonin.

En förhoppning är att silltrutarna finns kvar och t o m börjat häcka på någon av plattformarna när du läser detta.

Gammalt Järvafynd artbestämt

Vid årsmötet 2005 presenterade **Anders Bjärvall** en gammal Järvaobservation med såväl detaljrik artbeskrivning som bra foton.

Observationen gällde en piplärka som rastade den 3-4/4 1960 mellan Eggeby och Granby och då vållade observatörerna åtskilligt med huvudbry. Att artbestämma vissa piplärkor var på den tiden betydligt svårare än det är i dag. Numera finns fantastiskt bra fälthandböcker och bestämningsartiklar vilket underlättar artningen av just svårbestämda arter som t ex piplärkor. Trots dessa hjälpmedel, inkl. bättre kikare och kameror, utgör piplärkor fortfarande en svårartad fågelfamilj.

Den aktuella piplärkan beskrevs mycket detaljrikt i "Järvafältets Fågelblad" år 1960.

Beskrivning och foton visades för dåtidens expertis och det samlade materialet skickades dessutom till England för ett utlåtande.

Någon definitiv artbestämning beträffande vilken piplärka som rastat på Järvafältet 1960 erhöles tyvärr inte och "fågelgåtan" fick därmed lämnas olöst.

Under den gångna vintern letade Anders fram sina foton och beskrivningen av den, fortfarande efter drygt 40 år, ännu ej artade piplärkan.

Med hjälp av JOKaren **Krister Mild**, medförfattare till en synnerligen gedigen bok som behandlar Europas, Asiens och Nordamerikas arter av piplärkor och ärlor, artades äntligen den "gamla" piplärkan.

Resultatet blev att observationen från 1960 visade sig vara Järvafältets allra första observerade **skärpiplärka**.

Skärpiplärkor är normalt mycket kustbundna och observeras inte särskilt ofta på inlandslokaler som t ex Järvafältet.

Sammanställning över kända observationer av skärpiplärkor på Järvafältet:

1960.04.03-04	1 ex. rastade mellan Eggeby och Granby.
1966.09.12	1 ex. vid Barkarby flygfält.
1966.04.08-09	1 ex. vid Kålkärret.
1967.04.01	1 ex. vid Barkarby flygfält.
1967.04.21-22	1 ex. vid Barkarby flygfält.
2001.04.15	1 ex. sträckte över Barkarby kyrkby.

PS: Om det finns ytterligare observationer av skärpiplärkor får du gärna meddela detta till JOK-bladet, så att artsammanställningen för Järvafältet blir så korrekt som möjligt.

MÅNGA ORMVRÅKAR SÅGS STRÄCKA

Under vårsträcket 2005 observerades betydligt fler sträckande ormvråkar än normalt över norra Järvafältet.

Naturligtvis sträcker varje år ungefär lika många ormvråkar över Järvafältet, men det är ovanligt att vi får ta del av sträcket i den omfattning som vi fick förmånen av att göra denna vår.

Att så många ormvråkar observerades berodde nog allra mest på vädersituationen.

Under de intensivaste sträckdagarna rådde en svag nordostvind, vilket bidrog till att ormvråkarna pressades ned något i höjd och därför passerade området på tillräckligt låg nivå för att kunna observeras. Normalt sträcker vråkarna på en så hög höjd att vi missar flertalet av dessa.

Ytterligare en faktor till att så många ormvråkar observerades kan möjligen också vara den något envisa och lite förlängda vintern.

Ormvråkarna avvaktade och försökte nog vänta in värme och rätta vindar så länge som möjligt, men till slut tog sträckkänslorna över. Därmed valde många ormvråkar att sträcka samtidigt.

Under den allra bästa sträckdagen (22/3) bevakades sträcket från 30-meterskärret mellan kl. 9 till kl.15.

Vråkarna sträckte då i en jämn ström både söder och norr om vår observationsplats. De största skruvarna, som dock bara var 2-3 stycken, innehöll 15-20 ormvråkar.

Vårens bästa ormvråksträckdagar:

19/3 34 ex. sträckte över Barkarbyfältet.
20/3 18 ex. sträckte över 30-meterskärret.
21/3 64 ex. sträckte över 30-meterskärret.
22/3 146 ex. sträckte över 30-meterskärret.
23/3 56 ex. sträckte över 30-meterskärret.
24/3 15-20 ex. sträckte över 30-meterskärret.
1/4 18 ex. sträckte vid Fornborgsberget.

Hur vanligt är det att man ser så stor mängd med sträckande ormvråkar i Uppland?

I Upplands Fåglar (Fredriksson & Tjernberg), som utkom år 1996, redovisas fram till detta årtal följande höga sträckesiffror för ormvråkar:

Våren.

1987.03.28: 72 ex. Hjälstaviken.

Hösten.

1987.09.27: 50-75 ex. Hjälstaviken.

1988.10.01: 82 ex. Lövstasläppen.

1992.09.27: 142 ex. Hjälstaviken

och 145 ex. Angarnsjöängen.

Efter "Upplandsbokens" utgivning finns följande vår-sträckesiffror tillgängliga via "Svalan":

2001.04.02: 30 ex. Gräsbo, Östervåla

2003.03.18: 42 ex. Älgkärrstippen, Järvafältet

2003.03.21: 35 ex. Harö

2003.04.13: 38 ex. Morga hage

2004.03.15: 61 ex. Fornborgsberget, Järvafältet

2004.03.16: 33 ex. Fornborgsberget, Järvafältet

2005.03.22: 33 ex. Hjälstaviken

2005.03.23: 35 ex. Håga

STRÄCKREKORDET FÖR ORMVRÅKAR I UPPLAND

Det största antal ormvråkar som under en dag sträckt över en Upplandslokal är, åtminstone vad under tecknad känner till, de **162 st som sträckte över Älgkärrstippen den 25/9 1999.**

Känner någon av er till ett större antal sträckande ormvråkar på en dag, hoppas jag att ni hör av er.

MAJAKTIVITETER PÅ NORRA JÄRVAFÄLTET

En påminnelse om de JOK-aktiviteter som erbjuds under maj på norra Järvafältet.

Aktiviteterna beskrevs utförligare i JOKs vårprogram 2005.

8/5 (söndag) - Fågelskådningens dag.

Fågelvandring med start från parkeringen vid Bögs gård kl. 08.00.

Mellan kl. 10-13 skådas det från utsiktsberget vid sydvästra delen av Ravalen och hit är alla JOKare välkomna för att skåda och snacka fågel med förhoppningsvis många intresserade besökare.

Ansvarig för JOKs arrangemang vid Fågelskådningens dag: Rikard Dahlén

11/5 (onsdag, OBS! Ändrat datum) - Fågelguidning vid Säby strandäng.

19/5 (torsdag) - Fågelguidning vid Säby strandäng.

Samling vid Säby gårds parkering kl. 18.00. Ansvarig för strandängsguidningarna: Tommy Eriksson.

Nyårsplock till Nyköpingstrakten 6 januari.

Deltagare: Daniel Andersson, Hans Andersson, Hans Elleby, Rasmus Elleby, Harald Ehrenborg, Lars Frankenberg, Orvar Fredriksson, Mikael Frost, Stig Holmstedt (ledare), Per Jakobsson, Jon Jörpeland, Anders Lindberg, Jukka Markkanen, Bosse Nyberg, Bengt Salomonsson, Paolo Sangregorio, Anders Sennmalm, Gunnar Siljestrand, Stefan Sjöqvist, Lasse Sunnerstig, Marianne Sunnerstig och Svante Söderholm. 22 personer – JOK-rekord !

Efter samling och utbyte av välgångsönskningar för det nya året gav sig den stora gruppen – en smärre armé – på sedvanligt vis mot Brandholmens reningsverk i Nyköping. Passande nog slutade det duggregn som rått under hela nedfärden strax innan vi anlände till lokalen och vädret blev sedan bara bättre och bättre under dagen. Däremot var vattnet i havet rekordhögt, vilket hindrade den kängförsedda huvudstyrkan att gå ut längs diket någon längre sträcka. De kloka och stövelförsedda plus några kamikaze-piloter med kängor gick dock tillräckligt långt ut för att provocera en serie av grymtningar från en *vattenrall*, som faktiskt hela gruppen fick höra. De med extra god hörsel hörde också *sävspurv* vid några tillfällen, men annars var det rätt tomt här, säkert på grund av det hittills så milda vädret.

Innan vi lämnade platsen lyckades vi dock få syn på en *snösiska* i en *gräsiskeflock* samt fyra *bofinkar*. Jukka såg eventuellt också en snabbt förbiflygande kungsfiskare.

Eftersom det tidigare i veckan setts en vittrut i Nyköpings hamn stannade vi här en kort stund och spanade ut över vattnet. Här fanns dock bara några *gråtrutar* och en *havstrut* samt en del *storskrak* och *vigg*, en honfärgad *salskrake*, en *häger*, flera *skratmåsar* och en *fiskmå*.

En annan lokal som i veckan bjudit på en del fågel var kylvattendammen vid järnverket i Oxelösund. Vi började med att gå längs dammens nordsida och förutom otaliga *gräsänder*, några *vigg* och en *sothöna* lyckades två lyckliga gruppmedlemmar få hastiga glimtar av en *kungsfiskare*. Tyvärr rådde det svårt motljus mot huvuddelen av dammen, varför en förflyttning till sydsidan företogs. Här blev det inte bara bättre ljus utan också bättre med fågel. En oerhört vacker *mandarinandhanne* simmade bland *gräsänderna* och här upptäcktes också två *rörhöns*, en adult och en 2 k-fågel.

Ute från en liten halvö återfanns så *kungsfiskaren*, nu sittande på en vit lina invid en träbrygga. Alla fick se fågeln utomordentligt fint (på näbbfärgen syntes det t o m att det var fråga om en hane !) och var senare överens om att detta var dagens höjdare !

Vid den lilla idylliska Hummelvikshamn avåts en välbehövlig lunch alltmedan en större *sot-hönsflock*, en *storskarv* samt några *alfåglar* och *knölsvanar* beskådades. Just då vi skulle gå iväg mot Ängsudden passerade en flygande *tordmule* gattet utanför hamnen, men den sågs bara av ett fåtal. Längs vandringen registrerades en *större hackspett* och en *entita* och ute från udden bl. a. en *havsörn*, fyra *tobisgrisslor* och en *storslom*. En insträckande högst sannolik *berglärka* åstadkom en kraftig pulshöjning.

Nu började den korta dagen lida mot sitt slut och vi satsade på den stora viggflock som även detta år skulle ligga norr om Brannäs. Tyvärr låg vinden på starkt här och det fanns knappt en vigg, däremot ca 700 *knipor*. Snabb förflyttning därför till Örstignäs för att se om viggflocken istället låg i Strandstuviken. Ganska omgående fick vi här syn på en stor *Aythya-flock*, som dock visade sig till 90 % bestå av ca 800 *bergänder* ! När ser man på en exkursion till Nyköpingstrakten fler bergänder än vigggar så här års ? Bland *bergänderna* låg också några *brunänder* och i närheten två *skäggdoppingar*. En *sparvhökhona* flög förbi.

På vägen från Strandstuviken upptäcktes en *varfågel* alldeles invid vägen. Efter det att vi lämnat denna sågs minst två olika flockar av *sidsvensans* från några av bilarna.

Vi avslutade dagen i Nyköpings hamn, men inte heller nu visade sig någon vittrut. Däremot kom två eller tre *havsörnar* fint förbiglidande.

Totalt noterades 50 arter inklusive mandarinanden.

Stig Holmstedt

JOK-bladet 1/2005

Bidrag till detta JOK-blad har lämnats av Stig Holmstedt samt som vanligt av ett stort antal mycket ivriga ryktesspridare.

Bidrag, uppslag, idéer m m till kommande JOK-blad mottages tacksamt.

VÄRSTINGTOPPEN

Efter en oerhört stillsam vinter, där "Värstingtoppen" försjunkit i djupaste dvala, uppväcktes denna nästan bryskt av forsärlan vid Väsby gård. En trevlig fågel som glädde många på "Värstingtoppen".

Värstingtoppens utseende 2005-04-15

Olle Bernard	225 arter – senaste Järva X: Forsärla	2005-03-31
"Matte" Weiland	222 arter – senaste Järva X: Forsärla	2005-03-31
Johan Wallin	217 arter – senaste Järva X: Forsärla	2005-03-31
"Rulle" Jarvad	213 arter – senaste Järva X: Dvärgsparv	2003-09-15
"Classe" Cronlund	208 arter – senaste Järva X: Forsärla	2005-03-31
"Micke" Björklund	207 arter – senaste Järva X: Rödspov	2002-08-31
Kjell Bergman	207 arter – senaste Järva X: Forsärla	2005-03-31
Tommy Eriksson	205 arter – senaste Järva X: Forsärla	2005-03-31
Anders Wahlstedt	203 arter – senaste Järva X: Sjöorre	2004-05-02
Anders Nyberg	202 arter – senaste Järva X: Gråspett	2003-02-25
Holger Stenson	202 arter – senaste Järva X: Smalnäbbad sim	2004-05-26
Roland Sjöquist	200 arter – senaste Järva X: Biätare	2000-08-05
Björn Weiland	200 arter – senaste Järva X: Större korsnäbb	2004-10-10
Rolf Kåsjö	199 arter – senaste Järva X: Vit stork	2004-06-06
Joakim Kling	198 arter – senaste Järva X: Sjöorre	2004-05-02
Björn Wester	198 arter – senaste Järva X: Forsärla	2005-03-31
Göran Frisk	197 arter – senaste Järva X: Forsärla	2005-03-31
Svante Söderholm	195 arter – senaste Järva X: Bändelkorsnäbb	2002-10-27
Bo Hallman	193 arter – senaste Järva X: Forsärla	2005-03-31
Gustaf Gidlund	192 arter – senaste Järva X: Sommargylling	2000-06-04
Kari Lahti	191 arter – senaste Järva X: Vinterhämpling	2004-10-15
Lars Friberg	191 arter – senaste Järva X: Forsärla	2005-03-31
Bengt Sundberg	190 arter – senaste Järva X: Gråhakedopping	2004-05-16

ÅRSCHAMPION 2004

Under år 2004 genomförde "Matte" Weiland en imponerande storsatsning på norra Järvafältet och för att täcka upp områdets alla skrymslen och utsiktspunkter tycktes det nästan som att han ibland skådade på flera platser samtidigt. Men något sådant klarar väl inte ens "Matte", även om han stundtals uppvisar en överraskande snabbhet.

Att "Matte" skulle ta hem titeln "**Champion 2004**" kändes kassaskåpsäkert redan i början av december, då hans närmaste konkurrenter kroknade.

"Mattes" slutresultat blev minst sagt lysande. För med **176 arter** blev han inte bara Champion för år 2004. Han satte dessutom nytt individuellt artrekord för norra Järvafältet.

En "gammal" och för tillfälligt avdankad Champion, i form av JOK-bladets redaktör, gratulerar "Matte" till Championatet, samtidigt som han tycker att det är härligt att se hur lovande och talangfulla ungdomar stormar fram.

LILLA BERGSPRISET 2005

Redan den 4/1 tog "Matte" Weiland hem det "**Lilla Bergspriset**" i och med att han blev den förste som lyckades jobba ihop 50 årsarter på norra Järvafältet. Med stor iver och god fågeltillgång presenterade "Matte" ett verkligt snabbjobb, vilket resulterade i ett nytt hastighetsrekord för "Lilla Bergspriset".

PS: "Mattes" höga tempo fortsatte och utav bara farten nådde han upp till 60 arter redan den 23/1. Även detta bör vara nytt rekord.

BERGSPRISET 2005

Kampen om **Bergspriset 2005**, d v s först till 100 arter på norra Järva, blev oerhört dramatisk och stentuff. Ända fram till finaldagen växlade positionerna i toppen friskt.

Avgörande arter, som bidrog till att självaste **redaktör'n** mycket överraskande stod som **Bergsprisvinnare**, var vitkindad gås och större korsnäbb.

Den hundraarten blev morkulla som observerades på kvällen den 6/4.

Det ryktas att

Lars Friberg gärna tinar upp ishård glass en aning i microugnen innan den avnjuts.

Lars tipsar att om du vill få glassen lite extra krydd- och framför allt färgstark, kan du tillsammans med glassen lägga in en kulspetspenna i micron. Väntetiden på glassens upptining blir därmed mycket festligare och mer spännande genom pyrotekniska ljudeffekter.

Som extrabonus får du också din microugn ny-målad inuti. Var därför noga då du väljer färg på den kulspetspenna som du toppar glassen med, så att den överensstämmer med önskemålet på microns insidas nya färg.

"Lasse" Imby reparerat klimatanläggningen i sin kära Ford. Resultatet blev något svettigt eftersom anläggningen numera konstant levererar max värme. En aning variationsfattigt kan man kanske tycka.

Massor av värme är väl helt ok under vintersäsongen, men hur skall det bli i sommar? Puh! JOK-bladets suveränt enkla lösning är att Lasse tar och kapar av taket på Forden. Förutom att han därmed snabbt luftar bort all värme, får han ju en häftig kabriolett på köpet.

Lösningen upplevs kanske en aning dramatisk, men bör vara garanterat effektiv.

PS: Om Lasse väljer JOK-bladets eleganta lösning på värmeproblemet blir han förmodligen ägare till världens enda Ford Scorpio Stationsvagn i "cab-version".

Följden av detta blir väl att "Lasse Bildoktorn" får ägna kommande år till att resa runt och visa upp sitt unika hembygge på världens alla bil-salonger.

då **Tommy Eriksson** upptäckte några vinterhämplingar vid sitt fågelbord i Barkarby kyrkby uppstod enorma och helt stillastående bilköer på hans smala villainfart.

Inför nästa raritetsvisning funderar därför Tommy på att införa skattekänslig trängselavgift och detta är väl helt ok om pengarna nyttjas på ett för oss besökande skådare acceptabelt sätt. Tex till att göra infarten dubbelfilig och att fixa flera parkeringsplatser på villatomten. Det senare tvingar möjligen Erikssons till att minska boendeytan, men det är väl smällar man får ta.

PS: JOK-bladet föreslår för övrigt att Erikssons tar en tur till Masugnsbyn för att kursa sig i konsten hur man tar hand om besökande skådare. Samtidigt kan man passa på att inhandla rejält med lämpligt pålägg för skådmackor i form av torkat renkött och rökt röding.

JOK i form av bröderna **Kjell**, **d v s Bergman** och **Yngerskog**, vann årets upplaga av StOFs artrally- januarimodellen. JOK-bladet gratulerar givetvis "Kjellarna" samtidigt som man noterar att vinnarlaget var "förstärkt" med en av landets ledande kvinnliga kryssare, en utom-JOKing med över 400 Sverige-kryss i artpåsen.

Vän av ordning kan därför inte låta bli att fundera över hur mycket den kvinnliga närvaron stimulerade "Kjellarna" till en så "herroisk" och storstilad insats.

tjurkalvarna hos Highlandcattlekorna vid Väsby gård år 2003 döptes till **Seppo**, **Stickan** och **Svante**. Är det någon som möjligen anar en koppling till några icke helt okända JOKare? Beträffande den några år äldre och otroligt stiliga tjurkalven **Olle**, ryktas det att han numera skådar fåglar från det moln, där de allra trevligaste tjurarna hamnar, då de stångats färdigt. **PS:** Enligt färsk rykten påstås det att tjurkalven **Svante** nyligen lurats iväg på en studieresa med enkel biljett till Scans korvstoppningsfabrik.

"Bosse" Carlsson inte missat E4-avfarten på väg hem till Vallentuna en enda gång sedan Vägverket börjat numrera sina motorvägsavfarter. Att Bosse lyckats få Vägverket att "döpa" sin avfart till nummer 176, **d v s** samma nummer som Bosse råkar ha i Club 300s sökar-system, är otroligt bra jobbat.

Jakobsbergsavfarten förväntas att inom kort skyltas upp med nummer 282, ett för JOK-bladets redaktör tämligen välkänt nummer.

PS: Kolla snarast upp om Vägverket hunnit skylta upp med ditt sökarnummer vid din närmaste motorvägsavfart. Har inte detta utförts anser JOK-bladet att du omedelbart kontakter Vägverket och kräver att dom snabbar på med ett så högprioriterat arbete.

Om Vägverket visar ointresse, så bör du givetvis hota med att sluta betala fordonsskatten.

"Lasse" Imby väcktes av Radions Naturprogram redan kl. 06.20, och detta en lördagsmorgon, för att svara på en lyssnarfråga om svärmare.

Trots yrvakenhet, purrad ur drömmarnas sköna värld, klarade Lasse av frågan med bravur. Inga som helst problem med att skilja på svärmare och svärmeri, trots den tidiga timmen. Just nu funderar Lasse som mest på hur mycket han skall salta räkningen till Sveriges Radio, så att den även täcker ersättning för obekvämt arbetstid.

årets vassröjningsgalafest på Säby strandäng höll på att utvecklas till en mycket torr tillställning. Detta insåg emellertid den alltid like pålitlige entertainern **Jan-Olov Hedin**, med artistnamn "**Hedis**", som lyckades hitta och trampa ner i ett av de få vattenhål som fanns på strandängens öar.

Genom "**Hedis**" insats blev "festen" åtminstone för honom en aning våtare - för oss andra blev den väl egentligen bara betydligt roligare.

Man får väl ändå passa på att tacka "**Hedis**" för underhållningen, även om många nog tyckte att den låg på en alldeles för låg nivå. Under isen dåligt ansåg faktiskt flera av de närvarande.

Ölands Ornitologiska Förening i sin senaste årsrapport med viss förundran citerat uppgifter som beskriver att finländska skådare räknat in flera sträckande svärter än storleken på hela den uppskattade världspopulationen.

Inte dåligt jobbat, men trots välkänd finsk sisu måste väl ändå detta vara en omöjlighet.

Nu undrar naturligtvis vän av ordning om de finska skådarna fått fel på kulramen eller om det är världspopulationen som drabbats av räknefel. JOK-bladets enda säkra lösning är att vi lånar ut JOKs värste räknegubbe, och tillika sträckräkningsgeneral, **Svante Söderholm** till Finland, så att det blir nån ordning och reda på svärterna.

det inte bara är de finländska skådarna som ibland har lite problem med fågelräkningen.

"**Micke**" **Björklund** hade, på den tiden då han hette "**Lill-Micke**", under en period en Järvalista som innehöll flera kryss än hans Sverige-lista. Klart imponerande, men kan ändå rent matematiskt tyckas vara en aning märkligt. Sedan dess har "**Micke**" pluggat utav bara den och skaffat sig avancerade matematikkunskaper, vilket medför att han snart skådar i doktorshatt. Att det skall krävas så omfattande studier i matte, för att hålla ordning på sina krysslistor, gäller ju som tur är inte för flertalet av oss JOKare.

några engelsmän som guidats till den tretåige vid Fäboda av "**Matte**" **Weiland** funderar på att visa sin uppskattning genom att adla honom. Hur blir det då? Måste vi kalla honom för **lord** "**Matte**" eller räcker det bara med ett enkelt **sir**. "Sultan av Viby" och kanske också "Lord of Fäboda". Hur skall detta sluta?

Än så länge är det dock väldigt många mil kvar till titeln "Vice ordförande i JOK", vilket åtminstone redaktör'n anser slå både sultan- och lordtitlar med hästlängder.

Percy Fredriksson med hjälp av "Hemsidans anslagstavla" försökt lära oss JOKare lite latin. Vid lektion nummer ett fick vi lära oss att "*Gutta cavat lapidem*" betyder att droppen urholkar stenen - inte genom sin tyngd utan genom att ständigt falla.

Detta kan tolkas som t ex den form av envishet vilken "**Matte**" **Weiland** visade upp i början av januari i samband med idogt sökandet av den tretåige söder om Fäboda.

Om Percy fortsätter med sina språklektioner kommer väl latin att så småningom bli det officiella skådarspråket på t ex Älgkärrstippen och vid JOK-exkursioner.

man i Upplands Ornitologiska Förenings medlemstidning kunnat läsa att **Johan Wallin** äger kameleonter. Om det är JOKs Johan uppgiften gäller, har han i så fall lyckats kamouflera denna hobby rejält och likt kameleonterna verkligen hållit färgen. Förmodligen är det en annan Johan Wallin som avses, men JOK-bladet utfärdar ändå en liten varning för att om du möter Johan, med något fyrbent grönt på ena axeln, skall du inte bli förvånad om du helt plötsligt möts av en jättelång tunga som hastigt slungas ut mot dig.

JOK-bladets redaktör inte nöjer sig med att bara toppa Värstinglistan. Nu tror han sig också om att vara nummer ett på JOKarnas mardrömslista, eftersom följande fruktansvärda "mara" väl ändå måste vara oslagbar.

På väg mot ännu en fantastisk fågeldag vid Säby strandäng upptäckte redaktör'n ett pågående nybygge i form av en G3-mast i kolossalformat, placerad på ett gigantiskt betongfundament, och detta mitt ute på strandängen. Snacka om ett abrupt uppvaknande. Kallsvettningen har ännu inte upphört och att våga somna var helt omöjligt under flera veckor. Risken för att bygget därmed skulle kunna sparka igång upplevdes som alldeles för stor.

en kolibris vingslag varar i 5 millisekunder, alltså fem tusendelar av en sekund. Med tanke på detta känns det som att t o m **redaktör'ns allra snabbaste steg**, det som endast nyttjas vid särskilt högtidliga tillfällen, typ raska gångmarscher fram till nya Järva- och Sverige-kryss, är en aning långsamt.

Avslutar ryktasspalten med ett ödmjukt tillkännagivande som t o m skulle kunna vara författat av JOK-bladets alltid lika blygsamme redaktör: "**En gång trodde jag att jag hade fel - men det var ett misstag**".

NÅGRA FÅGLAR SOM SKÅDATS PÅ NORRA JÄRVA 16/11 - 10/4

Följande förteckning omfattar de mest intressanta observationer som JOK-Bladet fått kännedom om. Signatur (XX) överensstämmer med de som nyttjas i JOKs årsrapport.

November 16-30

Höstens bästa dag för sträckande **storskrakar** var 19/11 då 258 ex. passerade över 30-meterskärret (TC). Samma dag sträckte 50 st **sångsvanar** över samma lokal (TC).

Under perioden observerades med 3 st **havsörnar** och 2 st **fjällvråkar**.

En sen **dvärgbeckasin** upptäcktes rastande norr om Ravalen den 19/11 (MW).

Den 18/11 hördes åter en **sparvuggla** söder om Ravalen (GSI).

Sidensvanar förekom rikligt i området under främst månadens inledning.

Under perioden sågs en **varfågel** oftast vid 30-meterskärret och Älgkärrstippen. Några observationer av **varfågel** gjordes även vid Finnängen.

Mindre grupper med **tallbitar** observerades främst vid Fornborgsberget, Bögs gård och i skogsområdet söder om Fäboda.

Snösiskor sågs med 1 ex. vid Säby gårds damm den 19/11 (KL) och 1 ex. norr om Ravalen den 23/11 (MW).

December

Vinterns och för övrigt hela höstens bästa sträckdagar för **sångsvanar** noterades den 3/12 då minst 90 st **sångsvanar** passerade över bl a 30-meterskärret (HB mfl) och den 8/12 då 92 st sträckte över Ravalen (RJ).

Överflygande **gråhägrar** observerades den 18/12 över Barkarbyfältet (OB) samt den 23 och 24/12 över 30-meterskärret (TC).

Havsörnar observerades med 3 ex. över bl a Fäboda den 5/12 (PF mfl) och 1 ex. över Säbysjön den 6/12 (OB).

Övervintrande **ormvråkar** sågs över 30-meterskärret den 17-18/12 (TC,OB mfl), över Häggviksavfarten/Bögs gård den 18-19/12 (MW) samt vid Ravalen (2 st) den 23/12 (JJ).

En **fjällvråk** sträckte över Nysved den 19/12 (MW).

Den 23/12 sträckte en **kungsörn** över Mulltorp (MW).

Den 10/12 sågs åter en **järpe** i skogsområdet söder om Fäboda (HB).

Liksom föregående vinter försöker en vattenrall övervintra norr om Ravalen (MW,RJ,TS mfl).

Under december var den **tretåige hackspetten** kvar i skogsområdet söder om Fäboda (BWE, JW,US,BH).

Under december rapporterades övervintrande **gårdsmygar** från Ravalen (vid flera platser), södra Säbysjön (vid flera platser) samt vid Djupan.

Vid Ravalen försökte 2-3 st **rödhakar** att övervintra (JOK).

Ovanligt många **björktrastar** och **siden-svanar** fanns under hela december i området.

En **varfågel** övervintrar i området Älgkärrstippen/30-meterskärret/Barkarbyfältet (JOK).

En övervintrande **bofink** sågs i Viby den 25-29/12 (TH,MW). I Viby sågs dessutom en **bergfink** den 26-27/12 (MW)

En **snösiska** observerades vid flera tillfällen nordväst om Ravalen (TS,JJ,TH,MW).

Tallbitar observerades med 2 ex. söder om Fäboda den 12/12 (MG), 2 ex. över Häggviksavfarten den 18/12 (MW), 1 ex. över 30-meterskärret den 22/12 (TC) samt 7 ex. vid Akalla industriområde den 30/12 (RJ).

En övervintrande **sävspurv** upptäcktes vid Ravalen den 31/12 (JW,MW).

Januari

Den 4/1 sträckte 2 st **sångsvanar** över Älgkärrstippen (MW) och på Säbysjöns is rastade en **sångsvansfamilj** den 14/1 (TC,OB,RJ).

Den 19/1 flög 2 st **sångsvanar** över 30-meterskärret (JOK).

En övervintrande **kricka** upptäcktes i Bällstaån, Barkarby den 7/1 (JW).

Storskrakar: 3 ex. den 1/1 (KL,MG) och 7 ex. den 2/1 (HS,MW,RJ) över Barkarbyfältet, 10 ex. över Säby gård den 3/1 (KL) samt 19 ex. över 30-meterskärret den 5/1 (JOK).

En grupp med ca 70 **vigg** sträckte över Skillinge golfbana den 2/1 (MW) och en grupp med 17 st **vigg** sträckte över 30-meters den 5/1 (JOK).

Gråhägrar, någon enstaka individ, sågs vid bl a Barkarbyfältet.

Havsörnar: 1 ex. över Barkarbyfältet den 9/1 (BWE), 1 ex. över Säbysjön den 11/1 (RJ), 1 ex. över Skillinge golfbana den 13/1 (MW), 1 ex. över Älgkärrstippen den 15/1 (OB,MW, NU,PF), 1 ex. över Älgkärrstippen den 22/1 (TC) och 1 ex. över Fäboda den 28/1 (RJ). En övervintrande **ormvråk** sågs oftast vid Bögs gård och Knista backe.

Den 17/1 sträckte en **fjällvråk** över 30-meterskärret (HS,RJ,OB,KSJ).

Den 15/1 sågs en **tornfalk** från Älgkärrstippen (MW mfl).

Vattenrallen vid norra Ravalen fanns kvar under hela månaden.

Den **tretåige hackspetten** (hane) observerades söder om Fäboda den 14-31/1 (MW,RJ mfl).

Ringduvor, som mest 3 ex, sågs vid flera tillfällen vid norra Ravalen (MW,RJ mfl).

Enstaka **ringduvor** sågs även vid Väsby gård (PF) och Säby strandäng (MH).

Gärdsmygar: Vid Ravalen sågs flera ex. på flera platser. Dessutom observerades arten vid Rocksta, Jägarkullen, Säbysjöns fågeltorn samt vid Västbacken.

Rödhake försöker övervintra med 1-2 ex. vid norra delen av Ravalen (JOK).

Observationer av **sidensvansar** i större antal: 260 ex. den 2/1 över Skillinge golfbana (MW), ca 100 ex. över 30-meterskärret den 7/1 (PF mfl), 240 ex. sträckte vid 30-meterskärret den 9/1 (OB) samt 100 ex. i Viby den 22/1 (PF).

Vid Fäboda rastade ca 1000 st **björktrastar** den 7/1 (PF).

En **rödvingetrast** sträckte över Väsby gård den 10/1 (MW). Vid Rocksta sågs en **rödvingetrast** den 15/1 (KL), vid Fäboda 2 ex. den 19/1 (TH).

En **nötkråka** observerades öster om Brända berget den 22/1 (PF).

Varfågeln fanns kvar vid 30-meterskärret.

En **bofink** och en **bergfink** var tämligen stationära vid fågelmatningar i Viby (TH,OB mfl).

Snösiska sågs med 1 ex. i Viby den 1-3/1 (MW, RJ,JW,PF mfl), 1 ex. vid Barkarbyfältet den 11/1 (JM), 2 ex. i Viby den 16/1 (MW,BW mfl) samt 1 ex. i Viby den 22/1 (GSI).

Vid Akalla industriområde uppehöll sig **tallbitar** den 1-9/1. Som mest sågs 10 ex. den 1/1 (HE mfl). Den 6/1 sträckte 2 st **tallbitar** över 30-meterskärret (JOK) och den 15/1 sågs 1 ex. nära Fäboda (JW).

Den 22/1 sågs en **sävsparv** vid Säby strandäng (MH) och den 23-31/1 fanns 4 st **sävsparvar** i vid östra sidan av Ravalen (JW,MW,RD mfl).

Februari

Den 20/2 sträckte 3 st **sångsvanar** över Nysved (AW).

Gråhägrar observerades med enstaka exemplar vid bl a Barkarbyfältet, Ravalen och Säbysjön.

Havsörnsobservationer: 1 ex. över flera platser på norra Järva den 2/2 (JOK), 1 ex. sträckte över Säbysjön den 12/2 (JW mfl), 1 ex. över södra Säbysjön den 21/2 (JM) och 1 ex. över 30-meterskärret den 26/2 (JOK).

En övervintrande **ormvråk** sågs ofta nära Häggviksavfarten (E4).

Den 7-11/2 uppehöll sig en **tornfalk** vid Barkarbyfältet (JM mfl).

Vattenrallen vid norra Ravalen var kvar under hela perioden.

Den **tretåige hackspetten** (hane), som övervintrat i skogsområdet söder om Fäboda, fanns kvar där t o m den 12/2.

Den 20/2 upptäcktes en **tretåig hackspett** (hane) i Barsellpasset. Denne flög iväg i riktning mot Älgkärret (KS).

Några övervintrande **ringduvor** fanns under perioden norr om Ravalen.

Flera **gärdsmygar** fanns under hela vintern på norra Järvafältet och vid Ravalen övervintrade minst 5 st av dessa **gärdsmygar**.

Rödhakar övervintrade med 2 ex. norr om Ravalen. Dessutom sågs en **rödhake** vid några tillfällen vid Väsby gårds fågelmatning.

Vid Ravalen upptäcktes den 16/2 vinterns första **skäggmes** (MW,RJ). Under resten av februari uppehöll sig 4 st **skäggmesar** vid södra delen av Ravalen.

En **varfågel** övervintrade vid 30-meterskärret, Älgkärrstippen och Barkarbyfältet.

I Viby övervintrade både en **bofink** och en **bergfink** vid fågelmatningar. Vid flera tillfällen sågs en **bofink** vid Väsby gårds fågelmatning. Den 15/2 upptäcktes en **snösiska** i Viby (TH). Den 12/2 sågs ett rejält antal med **stenknäckar** (26 st) i Viby (JJ).

Vid Ravalen fanns under perioden en grupp med **sävsparvar** (MW,RJ,TW mfl). Gruppen bestod som mest av 7 st individer (7/2).

Ett så stort antal **sävsparvar** har sannolikt aldrig tidigare observerats övervintra på Järvafältet.

Mars

Årets första **grågäss** sträckte över Barkarbyfältet den 18/3 (JOK). Den 21/3 sträckte 40 st **grågäss** över 30-meterskärret (JOK).

Rastande **sångsvanar** sågs med 1 ex. på Barkarbyfältet den 25/3 (JOK) samt 9 st på Säbysjöns is den 27/3 (KL). Bästa sträckdag var den 31/3 då 35 ex. sträckte över Älgkärrstippen (OB).

Den 1/3 sågs en **järpe** norr om Översjön (gmS).

Under perioden gjordes totalt minst 30 st **havsörnsobservationer** på norra Järva fältet.

Störst antal sågs den 21/3 då 9 st **havsörnar** passerade över området. Även den 22/3 var en bra **havsörnsdag** med 8 st sträckande.

En **kungsörn** sträckte över Viby den 22/3 (TH).

Fjällvråkar sträckte med 1 ex. över 30-meterskärret den 9/3 (MW,BH,OB), 1 ex. över Barkarbyfältet den 18/3 (TC,TH), 1 ex. över Nysved den 21/3 (TH), 2 ex. över Fornborgsberget den 30/3 (MW,JJ).

Ett onormalt stort antal sträckande **ormvråkar** observerades denna vår. Störst antal noterades följande dagar: 35 ex. den 19/3, 18 ex. den 20/3, 64 ex. den 21/3, 146 ex. den 22/3 samt 56 ex. den 23/3.

En **stenfalk** rastade och jagade tillfälligt vid Sjögärdet den 25/3 (JOK). Ytterligare en **stenfalk** sträckte över 30-meterskärret den 26/3 (JJ).

Årets första **tranor** sågs den 22/3.

Den 17/3 sågs vårens första **tofsvipor** och den 24/3 de första **skrattmåsar**.

Den 11+13+19/3 sågs en **tretåig hackspett** (hane) nära Barsellpasset (KS,PF,PU,HE).

Vårens första **sånglärkor** passerade över 30-meterskärret den 17/3 (JOK).

Trädlärkor, nästan samtliga sträckande, observerades vid bl a 30-meterskärret och Älgkärrstippen.

En **berglärka** rastade på Säby strandäng den 31/3 (PH).

Den 31/3 rastade en **forsärila** vid Väsby gård (RD mfl). Utgör 3:e fyndet på norra Järva.

Vårens första **skogsduva** sträckte norrut över Fäboda den 15/3 (MW).

Varfågeln i 30-meterskärret var kvar under hela perioden.

Den 17/3 sågs vårens första **starar** vid 30-meterskärret (JOK).

Sträckande **råkor** observerades bl a över Väsby gård, Älgkärrstippen och 30-meterskärret.

Skäggesar (2 ex) norra Ravalen den 10/3 (JJ). Den 13-21/3 fanns 4 st **vinterhämlingar** i Barkarby kyrkby (TE mfl).

En **vinterhämling** sträckte över 30-meterskärret den 22/3 (MW,HS,OB).

Den 27/3 rastade 2 st **snösparvar** på Barkarbyfältet (JW mfl) och den 29/3 sträckte 5 st över 30-meterskärret (MW).

April 1-10

Över 30-meterskärret sträckte totalt 57 st **sångsvanar** den 2/4 (JOK).

Den 2/4 sträckte 5 st **blågäss** över Säby strandäng (RK).

Under perioden sågs **smådoppingar** i Ravalen, vid Säby strandäng och vid Väsby sjöäng.

Havsörnsobservationer:

1/4 2 ex. över Fornborgsberget (JJ) + 1 ex. över 30-meterskärret (JOK), 2/4 1 ex. över Fornborgsberget (MW), 3/4 1 ex. över Säbysjön (PU,JE), 4/4 1 ex. över 30-meterskärret (JOK), 10/4 1 ex. över Säbysjön (JOK).

Fjällvråkar sträckte med 2 ex. över 30-meterskärret den 4/4 (JOK).

Vårens första **fiskgjuse** sträckte mot sydväst över 30-meterskärret den 1/4 (JOK).

Den 5/4 sträckte en **blå kärnhökshona** över 30-meterskärret (MW,JM,OB).

En **stenfalk** sträckte över Fornborgsberget den 1/4 (MW).

Ett **tranpar** uppehöll sig i området och då ofta i 30-meterskärret den 7-10/4 (JOK).

Den 9/4 sågs en **strandkata** över södra Säbysjön (ÖH,JW,RK,KY,RD mfl).

I skogsområdet söder om Fäboda sågs åter den **tretåige hackspetten** den 9/4 (RJ).

En tidig **stenskvätta** upptäcktes norr om Barkarbyfältet den 3/4 (RK,MW mfl).

Varfågeln var kvar vid 30-meterskärret/Älgkärrstippen under hela perioden.

Den 9/4 sträckte en **vinterhämling** över Barkarbyfältet (JW,NJ).

En **större korsnäbb** sträckte över 30-meterskärret den 6/4 (HS,GSI,OB).

Den 3/4 rastade en **snösparv** i 30-meterskärret (IE).

PROGRAM FÖR JÄRVAFÄLTETS ORNITOLOGISKA KLUBB HÖSTEN 2005

Järva-exkursioner

Har du aldrig varit med på Bengt Sundbergs fågelvandringar på Järva?
I så fall kanske det är dags någon eller några av de sista söndagarna i augusti – november,
d v s **28 augusti, 25 september, 30 oktober** och **27 november**.
Vi samlas vid **Väsby gård kl 09.00**.
Arrangemanget görs i samarbete med Sollentunakretsen av SNF.

Övriga exkursioner

26 – 30/8 (tidig fredag eftermiddag - tisdag kväll) - Västkusten - Skåne

Ett av flera klassiska JOK-resmål som *alltid* ger gott utbyte. Vi hoppas på ett gott rovfågelsträck i Falsterbo och/eller en rejäl västan på Hovs Hallar, kryddat med diverse rariteter längs vägen. Anmäl dig omgående – antalet deltagare är begränsat till tolv!
Ungefärlig kostnad för transporter och inkvartering är ca 1900 kr.
Exkursionsledare blir Stig Holmstedt och Anders Lindberg.
Du anmäler dig till Anders, anders.lindberg@happo.pp.se, (eller – om du saknar mail – tel 08/ 580 106 80) fram till och med onsdagen den 27 juli. Ange då också ditt mobilnummer!
Anmälningsavgiften, 400 kr, skall sedan vara inbetald på JOKs postgirokonto 580 132-9 senast onsdagen den 10 augusti.

10-11/9 (lördag morgon - söndag eftermiddag) - Färnebofjärden - Ledskär

Traditionellt pyssel i och vid Kölförstorpet följt av kräftor och vad därtill hörer.
Påföljande dag exkursion till Ledskär m fl lokaler i Norduppland – fågeltillgången bestämmer.
Pris för kräftskiva (inkl dryck) och transport ca 400 kr.
Anmälan till Lars Frankenberg, tel 08/ 754 64 28, senast fredagen den 2 september.

23-25/9 (fredag eftermiddag – söndag) - Arholma

Förra årets ö-exkursion gick till en liten ö så årets går till en större, nämligen Arholma.
Ön ligger utanför södra delen av Väddö.
Avresa från Stockholm på fredag eftermiddag, åter i Stockholm söndag eftermiddag-kväll.
Fågeltillgången kommer att styra när avfärd sker.
Vi bor på vandrarhemmet, vilket innebär att vi måste gå drygt 2 km för att komma till norra delen av ön där vi sträckskådar på morgnarna. Promenaden dit går delvis genom fin gammal skog med spettar och korsnäbbar. Övrig skådning sker i nära anslutning till vandrarhemmet – leta spännande tättingar.
Lästips: Arholma av Zackarias Svensson, Fåglar i Uppland 29(1):10-14, 2002.
Anmälan till Svante Söderholm 08-783 00 29 kvällstid fr o m 9/5, senast 15/8. Åtta platser.
Kostnad: logi 240 kr för STF-medlemmar, övriga 330 kr; båttransport: 80 kr ToR; bilers: ca 100 kr.

19 - 23/10 (tidig onsdag eftermiddag - söndag kväll) - Öland

Öland i slutet av vecka 42 betyder alltid stora naturupplevelser, rara fåglar, god mat, ädla drycker och skön sång. Kostnaden för all denna härlighet är ca 1700 kr inkl tre middagar som vi fixar gemensamt.
Exkursionsledare Stig Holmstedt och Anders Lindberg.
Anmälan till Anders, anders.lindberg@happo.pp.se, eller 08/ 580 106 80 senast onsdagen den 15 september.
Anmälningsavgiften, 300 kr, skall sedan vara inbetald på JOKs postgirokonto 580 132-9 senast fredagen den 30 september.

3-4/12 (lördag morgon - söndag eftermiddag) - Färnebofjärden

Hårda vintertider stundar, men förtvivla ej? JOKs generalrepetition för julafton äger rum i det trivsamma Kölförstorpet ute i vildmarken uppe i Färnebofjärdens nationalpark. På lördagen gör vi först naturvårdsnytta genom att sätta ut talg till rara spettar och avslutar sedan med en god middag. På söndagen tar vi en lättare exkursion i närområdet. Pris för middag och transport ca 400 kr. Anmälan till Lars Frankenberg, tel 08/ 754 64 28, senast fredagen den 25 november.

8/1 - 2006 (söndag) - Nyårsplock

Sista dagen på trettondagshelgen brukar det vankas massor av fina årskryss i Nyköpingstrakten som erbjuder varierande och fågelrika biotoper. Artantalet på våra turer brukar ligga mellan 50 och 60. Hit beger vi oss igen om det inte dyker upp något alldeles särskilt någon annanstans. Anmäler dig gör du till exkursionsledaren Stig Holmstedt, 08/25 17 90 (obs ingen anmälan per e-mail till denna exkursion !), senast tisdagen den 3 januari.

§§§§§§

När egna bilar nyttjas på exkursionerna gäller följande: Varje förare får 15 kr/mil som exkursionsdeltagarna (utom förarna) delar på. Normalt blir detta 5-6 kr/mil för varje deltagare, men det kan ibland bli lite mer om inte bilarna fylls på ett optimalt sätt.

På exkursioner/resor som innebär övernattnig får minderåriga endast delta i sällskap med vuxen person.

Innekvällar

Lokal: Naturskolan, Väsby gård. Parkering vid Bögs gård, därifrån ca 1 km promenad till Väsby gård. Efter föredraget bjuder klubben på fika med bröd.
Tid: kl. 19.00

Tisdagen 4 okt. Antarktis – fåglar och djur

Lars-Olof Johansson, JOKare och tidigare kassör i StOF, kommer att visa oss bilder och berätta om det fantastiska fågel- och djurlivet på Antarktis och kanske några Subantarktiska öar. En försmak kan fås om man tittar på hans hemsida "<http://www.lo-naturephoto.se/>". Hemsidans bilder lovar mycket gott...

Tisdagen 1 nov. Våra stora svenska rovdjur

Två av JOKs grundare **Anders Bjärvall** och **Robert Franzén** (som tillika var klubbens förste ordförande) tillhör sedan länge landets allra främsta rovdjursexperter. Denna kväll har vi glädjen att bjuda in Anders Bjärvall, som nyligen avslutat en trettioårig gärning på naturvårdsverket, dedicerad åt våra stora rovdjur. Anders kommer att guida oss i ord och bild om rovdjurens liv och leverne. Måhända kommer vi också få höra en aning om svensk rovdjurspolitik.

JUBILEUMSFEST
Boka redan nu in lördagskvällen den 4/2 2006,
så att du kan vara med och fira JOKs 45-års jubileum.
Mer information om detta i kommande JOK-blad.